

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. BEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDOSNOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: FIAC-UTCA 49

Orosz csapatok betörése

Csatározások a magyar határon — A betörő orosz seregekkel küzdő határ csapataink segítséget kapnak — A németek sikerei a francia harctéren. A „Radetzky“ az Adrián megfutamított egy orosz cirkálót

Néhány kalandos muszka csapat elköbörgött a harc vonaltól és több ponton betört a határszélen, ahonnan azonban csak véres emlékeket visz vissza. E betörések nyomán suttogó rémhírek kezdtek elterjedni és a pesszimistikus fölfogásuk ezt a kiruccanást komoly hadműveletnek tekintették s ebből már orosz inváziót magyaráztak ki. Pedig az uzsoki, toronyai orosz betörés semmivel sem jelentősebb, semmivel sem bír több sullyal, mint a szerencsétlen szerb kísérlet, amely az érdekeltebb szűkebb vidék nyugtalanításán kívül más hatással nem volt.

És ezeket az orosz betöréseket is ép úgy visszautasítják seregeink, mint a szerb csakhogy míg a déli harctér vonalának rövidsége s az ellenség erejének kicsisége megerősítette a visszazoritott ellenség ellen az offenzíva fölvételét, addig az oroszokkal szemben ez nem lehetséges a harc vonal nagy kiterjedtsége és az ellenfél haderejének széles vonalban való elhelyezettsége miatt. Ezek az orosz betörések, amelyeket egységes hadműveleti cél aligha vezet, a kellő fogadtatásra találnak, mert határ védelmi csapataink, megerősítve az ország északkeleti részén levő csapatokkal, teljesen elégségesek, hogy visszakergessék az orosz csapatokat.

A pesszimistikus fölfogásnak helye nincs tehát, mert míg egyrészt a betörések nem bírnak hadi jelentőséggel, másrészt azok visszautasítása ellen minden erő rendelkezésre áll.

A nyugati harctéren a németek és franciák óriás csatája folyik. A franciák megkísérelnek ugyan egyes kétségbeesett előretörést, de a németek újabb és újabb térfoglalását nem tudják megakadályozni, sőt ma már Verdun déli záróerődei is beszüntették a tüzelést és az egyik német hadsereg már a francia front háta mögött vonult föl.

A franciákat a tengeren is vereség érte egy kisebb összeütközésben és pedig a mi részünkről. Egyik cirkálónk ugyanis harcba bocsátkozott az Adrián egy francia cirkálóval s azt, miután súlyos károkat okozott neki, megfutamította.

A tengeren az angol flotta részéről is történt esemény és pedig a dán és svéd semlegesség megsértése. Egy erős angol flotta befutott a semleges dán vizeken át a szintén semleges svéd tengerre.

Szerbiában a helyzet változatlanul kedvező a mi javunkra.

Mai távirataink itt következnek:

Csatározások a Kárpátoknál

Budapest, szeptember 27. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Illetékes helyen felhatalmazták a Magyar Távirati Irodát annak közlésére, hogy az uzsoki szorosnál tegnap pár ezer főből álló orosz sereg betört, amelyet Malomréten, Fenyvesvölgy és Csontos községektől seregeink visszavertek. Máramarosvármegyében Toronyánál szintén folyik csatározás ott betört orosz csapatok és határunk védelmére kirendelt seregünk között. Munkácsról és Husztról nagyobb csapatok vannak utban a mieink támogatására. Mindezek a határszéli csatározások kisebb jelentőségűek és mivel a határnál és az ország helsejében elegendő csapatokkal rendelkezünk, aggodalomra nem adnak okot.

Budapest, szeptember 17. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A Budapesti Tudósító illetékes helyen azt az értesítést nyerte, hogy az oroszok ma is több helyen átlépték a határt Ungmegyében. Az ottlevő csapatok a betörő ellenséget feltartóztatták. A csatározások még folynak. Az ország közeliekvő részéből nagyobb csapatok mennek csapataink segítségére.

A németek sikerei a nagy csatában

Berlin, szeptember 27. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagyvezérkar közli: A nagy főhadiszállás jelenti szeptember 26-án este kilenc órakor:

Az ellenség vasutainak kihasználásával a német hadsereg legszélső jobb oldala ellen messze kanyarodó oldaltámadást intézett, e közben Bapaume felé előnyomult francia hadosztályt gyöngébb német erővel visszavetettük s az előtörést egyébként is megakasztottuk.

A csatavonal közepén támadásunk egyes helyeken előrejutott.

A Verduntól délre megtámadott záróerődök beszüntették a tüzelést.

Tüzérségünk immár azon erővel áll harcban, amelyeket az ellenség a Maas nyugati partján vonultatott föl.

A többi harcszíntéren a helyzet változatlan.

A francia front mögé

Berlin, szeptember 27. (Magyar Távirati Iroda.) A Localanzeiger jelenti:

Camp des Romains záróerőd bevételel a bajor trónörökös hadseregének első csapatai felvonultak a francia front háta mögé.

Bécs, szeptember 27. A Neue Freie Presse jelenti:

A német csapatok elfoglalták a Maas jobb partján Chatton-Chatel magaslatait és előretörték St. Mihlél felé, miközben bombázni kezdték Les Paroches erődeit.

Az angolok nagy veszteségei

Róma, szeptember 27. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A Times megállapítja a hivatalos veszteségi listákból, hogy 3000 angol tiszt közül eddig 400 részint megsebesült, részint meghalt, vagy eltűnt. Az elesettek között van a tüzérbrigád parancsnoka is.

A „Radetzky“ megszalasztott egy francia cirkálót

Póla, szeptember 27. A „Radetzky“ osztrák-magyar cirkáló az Adriai-tengeren találkozott a „Grey“ nevű francia cirkálóval. A „Grey“ bombázni kezdte a „Radetzky“-t, de hatástalanul. A „Radetzky“ ágyutüz alá vette a francia cirkálót és egy ágyulövessel eltalálta a „Grey“ kazánházát, amely felrobant. A francia cirkálónak, amely súlyos sérüléseket szenvedett, sikerült a nagy ködben elmenekülnie.

Az angol flotta a dán és a svéd vizeken

Berlin, szeptember 27. (Magyar Távirati Iroda.)

Rotterdamból érkezett hír szerint egy nagy angol flotta befutott a Kattegatba.

Aknába ütközött orosz és angol hajók

Stockholm, szeptember 27. A Balti-tengeren egy orosz cirkáló aknába ütközött és elsüllyedt.

Az Északi-tengeren öt angol kereskedelmi gőzös aknarobbanás következtében elsüllyedt.

A francia záróerődök

★

Tragikus sors a franciáké! Mióta Szedánál először hanyatlott le a dicsőség, azóta nem szünő boszúsággal készültek a revánsra. Sok milliós költséggel, negyven éven át folyton erősítették határaikat s a technika minden vívmányával felszerelt erődöket építettek, amelyeket bevehetetleneknek tartottak. De jöttek a németek a negyvenkét centiméteres mozsarakkal s a büszke várak egymásután dőltek romokba és dőlnek még ma is, amennyiben fennállnak. A modern erődítmények sok külső erődje, kezdve a záróerődökön, ugyszólván csak órákig tudja most az ostromló német hadakat feltartóztatni. Pedig a záróerődöknek különösen nagy fontosságuk van. A fontosabb közlekedési vonalakat, amelyekre a hadműveleteknél feltétlenül szükség van, a záróerődök zárják el és ezek elestével nyílik meg az út a belső erődök felé. Épen ezért a záróerődök különös gonddal vannak építve s a védelem számára biztosítva s minden tüzéségi harc nélkül rohammal való elfoglalásuk lehetetlen. Építményei, páncéllal, betonnal vannak fedve s a hatalmas páncélkupolákról a tizenöt centiméteres tarack ekrazit-gránátjai úgy peregnek le, mint a borsó a falról, anélkül, hogy a legcsekélyebb kárt is okoznák benne, feltéve, hogy a nehéz ágyuk golyói a páncél, vagy beton tetőzetet még ki nem kezdték.

A védőőrség általában tiz-tizenöt centiméteres tarackok és közepes ágyuk felett rendelkezik, amelyek forgó páncélok alatt s páncél kazamatákban vannak elhelyezve. — A páncél-kupolák vastagsága körülbelül tizenöt, a páncél kazamatáké körülbelül tiz centiméter.

A záróerődök védelmére elegendő egy század legénység, míg ostromára legalább egy dandár szükséges. Ugy a védő, mint a támadó tüzéségek tüzelése folyton folyik. A védő tüzéségeknek meg kell akadályoznia az elenség közeledését, a támadó tüzéségeknek pedig elsősorban el kell némitania az erőd ágyuit, azután el kell pusztítania a védőműveket és az erődön kívül levő egyéb megerősített állásokat, a fényszórókat, megfigyelőpontokat. Az erőd ágyuinak harc képtelenné tétele és a védőművek szétrombolása a támadó tüzéségek nehéz ágyuinak feladata, amiben a nehéz bombák hathatós segítséget nyújtanak.

A védőerők fényszórói, amelyek körülbelül három kilométerig világítanak, nagyon akadályára vannak az ellenség éjjeli támadásának. Ezért nagy eredmény az, hogy ha ezeket már sikerült elpusztítani. Az ellenségnek azonban még ebben az esetben is módjában van az előnyomulási teret rövid időre megvilágítani. Világító srappelleket lőnek ki, amelyek körülbelül egy percig világítanak, vagy pedig világító pisztolyokkal dolgoznak, amelyek kétszáz méterig hordának és száz méter átmérőjű helyet körülbelül tiz másodpercig világítanak meg.

Ha a nehéz ágyuk, vagy tarackok már elvégezték feladatukat és sikerült a beton-építményeket, páncélkupolákat romokba dönteni, ami Grivet, Manonviller, Gironagny záróerődöknél és általában mindenütt, ahol a negyvenkét centiméteres mozsarak akcióba léptek, minimális kérdés volt, akkor kezdődhetik a rohamtámadás.

Hathatós védekezési mód a rohamtámadás ellen drótháló vonása és farkasgödörök készítése. A megvédendő vonalon körülbe-

lül 12 méter szélességben 75—100 centiméternyi távolságra egymástól négyyszög alakban kegyes karókat vernek a földbe, a helyeket egymással és egy, a közepén elhelyezett rövid karóval, szeges dróttal összekötnek. A sűrű szeges dróthálón áttörni nem lehet. A katonáknak kézzel kell kiráncigálniok a földbe vert karókat, miközben a drótháló mögött elsáncolt ellenség borzalmas pusztítást vihet véghez gépfegyvereivel soraik között.

Sok emberáldozatot követelnek a farkasgödörök is. Ezek másfél méter mély gödörök, amelyek lefelé szűkülnek. A fenékről hegyes karó áll felfelé, úgy, hogy a gödörbe bukó szerencsétlent valóságos felnyársalja. Az első sorok holttestein át az egymásra következő csapatok azonban csakhamar túl vannak ezeken az akadályokon s szuronnal verik ki a sáncárokból az ellenséget.

A debreceni segítő-akció

Meleg ruhát a debreceni és a hajdumegyei népfölkelőknek!

A debreceni 3-ik honvédgyalogezred hadtápszázlóaljának az idő hirtelen hidegre fordulta miatt nemcsak az ellenséggel, a mocsaras vidékkel, de az időjárással is meg kell küzdenie.

Ők állanak őrt az ország határán az éjszakák hidegében, ők vigyáznak az alattomos ellenségre.

Ha ki is vettük részünket az általános segítésből, a debreceni és hajdumegyei fiukat, a mi véreinket külön szeretetteljes gondoskodásban kell részesítenünk.

Több emberbarát külön e célra nagyobb pénzösszeget adott össze és gyűjt meleg alsó ruhákra, de még sürgősebben szükség van meleg felső ruhákra.

Bundát, juhászbundát, ködmönt, meleg ujjast, prémes bekecsket kérünk Debrecen és Hajdumegye közönségétől. Akinek hozzátartozója van, egyenesen címére küldheti, de készséggel továbbítja a névre szóló küldeményeket és adományozott ruhaneműket a Debreceni Kölcsonös Segélyző Egylet (Kossuth-u. 8.—Sas-u. 4), mely azokat rögtön a 3/I. honvéd tápzaszlóaljhoz küldi.

A katonák családjaiért.

A segítő bizottság kéri mindazokat, akik a katonák családtagjainak felsegélyezésére perselyekben gyűjteni szívesek voltak, hogy e hó végéig azokat a főispáni hivatalba adják be.

A katonák családjainak segélyezésére arany- és ezüst-tárgyakat adományoztak: Rolkó Lajos 1 arany gyűrű, Rolkó Lajosné 1 arany gyűrű, Bakó Erzsébet 1 arany és 1 ezüst gyűrű, Kovács Mariska 1 ezüst óra és lánc, Farkas Jolán 1 pár arany függő, Székely Juliska 1 ezüst óra, Weisz Elza 1 ezüst óra, Weisz Eta 1 ezüst karkötő, N. N. 2 ezüst kanál, Kardos S. 1 arany gyűrű, Max Reichmann 1 arany gyűrű, Hegyi Ferencné 2 ezüst pénz, Ploschek F. ezüst pénz, Osga Lujza 1 arany lánc, Than Margit 1 arany gyűrű, Zeidler Lilly ezüst karperec, ezüst függő, régi pénz, Knöpfler Regina 1 ezüst, 2 arany gyűrű, ifj. Röhle Lajos 1 ezüst karkötő, 1 ezüst lánc, Reich Ferenc 1 ezüst lánc, Richter József 1 arany gyűrű, Telki Juliska 11 gomb, Kaszanyitzky Andor 1 arany karikagyűrű, Zolnay Sándorné 3 ezüst gömb, 1 ezüst lánc, 1 arany karikagyűrű, Kelemen Gyula 1 arany szív, Bacsó Irma 2 tört arany gyűrű, 1 ezüst óra, Bacsó Erzsébet 1 ezüst kanál, 1 ezüst karperec, Hábor Zoli 1 pár arany függő, Csiba Maca 2 arany szív, 1 arany füg-

gő, Balogh Istvánné 1 arany gyűrű, Csiba Gitta 2 arany függő, Weinstein Aranka 1 pár arany függő, 1 ezüst gyűrű, 1 tallér, Pécsi B. 1 arany gyűrű, özv. Nagy Lászlóné 1 ezüst óra, Stern Margit 1 arany gyűrű, Tóth Böske 1 ezüst lánc, Tóth Kata 1 pár arany függő.

Románia semlegessége nem örökké tartó

A koronatanács döntése és a román pártok

A legtekintélyesebb romániai lapok egyike, az *Universul* szeptember 21-iki, hétfői számában vezető helyen nagyérdemű cikkben foglalkozik Románia magatartásával.

— Az igazság — írja — a következő: Az utolsó koronatanácsban csak két álláspont jutott kifejezésre. Az egyik, *Carp* Péteré, azt kívánta, hogy *Románia üzenje meg a háborút Oroszországnak és álljon a monarchia hadserege mellé*, a másik pedig oda konkludált, hogy *Románia maradjon meg a szigorú semlegesség mellett*.

És valóban, a nemzetközi jogban nem is létezik más helyzet, mint hadat viselni, vagy semlegesnek maradni. A állásfoglalás a neutralitás mellett nagyon is helyes volt, mert a körülmények úgy hozhatják magukkal, hogy egy ország a semlegességével is előnyökhöz juthat.

A koronatanácsban nem volt senki, aki a semlegesség feladása mellett szót emelt volna. Ha valaki ezt kétségbe vonná, annak bizonyítékokkal is szolgálhatunk állításunk beigazolására.

Régebben még nem volt egyetlen újság, vagy politikus, aki megjegyzéssel kísért volna a hivatalos állásfoglalásról kiadott kommunikét.

De mi történt? A *Carp* által előterjesztett és a koronatanács által visszautasított állásfoglalás ismét intenzívebben mutogatja az erejét.

Stere Konstantin, a liberális pártban elfoglalt magas pozíciójában, egész sor újság-cikkkel foglal állást a monarchia mellett és nyíltan követelte, hogy Románia lépjen egész fegyveres haderejével Ausztria-Magyarország oldala mellé.

Ami azonban még sokkal fontosabb, a konzervatív párt elnöke, *Marghiloman* Sándor minden beszélgetése alkalmával Bukarestben, Szinájában, hangsúlyozta a *Carp politikájához való visszatérést*. Az ő sajtója, kiváltképpen pedig a „*La Politique*” és az „*Înainte*” című lapok direkt és indirekt dicsérték az osztrák és német politikát és megtámadták mindent, ami Franciaországból és Angliából eredt, olyannyira, hogy a nép mindig nagy izgatottságban volt a kilátásba helyezett semlegességből való kilépés és az Ausztria-Magyarország melletti harc miatt Francia- és Oroszországgal szemben. Ilyen viszonyok között és hogy mindazon szándéknak, amely az országot oly politikára akarja vezetni, amelyet ő nem kíván, elejét vegye, Take Jonescu befejezett dolog elé állította az országot és igazi polgári bátorsággal juttatta kifejezésre a valóságnak megfelelőleg: *a lojális, határozott semlegességet*.

Néhány nappal később ugyancsak a konzervatív párt lapjában, a „*La Roumanie*”-ben magyarázta meg *Dissescu* pártfőnökének bejegyzésével, hogy *a határozott semlegesség nem örökké tartó*.

Tizenkétezer korona a háborus inség enyhítésére

(A debreceni izraelita nőegylet közgyűlése.)

A Debreceni Izraelita Nőegylet vasárnap délután 3 órakor dr. Balkányi Miklósné elnöklété alatt rendkívüli közgyűlést tartott az izraelita hitközség tanácstermében. A közgyűlésen a Nőegylet tanujelét adta annak, hogy minden tekintetben hivatása magaslatán áll s teljesen átérzi nemes kötelességeit, amelyek most a legszebbek és legnehezebbek. Az Izraelita Nőegylet törzsvagyonyából 12.000 koronát a hadsegélyezés céljaira fordít.

A közgyűlést dr. Balkányi Miklósné elnök nyitotta meg, aki rámutatott arra, hogy most, amikor itt van a háboru minden borzalmával és minden nyomoruságával, csak egy feladatunk, csak egy kötelességünk lehet, segíteni, segíteni minden erőnkkel, minden tudásunkkal. Tartsunk össze mindnyájan, hogy eredményes munkát végezhessünk. Dolgozzunk, hogy szegény katonáinkat a harctéren óvjuk a másik ellenségtől, a rémes északi hidegtől, ápoljuk a hazatért sebesülteket hozzáértő gondossággal, karoljuk föl a támasz nélkül hátrahagyott családtagokat ott, ahol tanácsra és támogatásra van szükség, keressük fel a háboru folytán munkanélkülivé vált kis egzisztenciákat és ott, ahol lehet, befolyással, rábeszéléssel, utánjárásal kíséreljük meg számukra foglalkozást találni és ahol nem sikerül, ott segíteniük kell anyagi áldozatokkal.

Állítsunk fel a szegény iskolás gyermekek tápintézetével kapcsolatosan egy leveles és főzelék-osztó állomást, ahol a gyermekek megebédeltetése után anyagi erőnkhez képest megfelelő számú szegény ebédet kapjon.

Ei kell készülnünk rá, hogy egész sora a szűkölködőknek fog hozzánk fordulni, akik saját hibájukon kívül szorultak támogatásra és nekünk segíteni kell.

A közgyűlés az elnök beszédét általános helyesléssel fogadta és egyhangulag elhatározta, hogy összes, alapítványi rendeltetések által meg nem kötött mintegy 12.000 koronát kitevő törzsvagyonyát a háboru okozta inség enyhítésére fordítja és amidőn helyeslőleg tudomásul veszi, hogy az elnökség a sürgősségre való tekintettel

1. A Vörös Kereszt Egyletnek	500 kor.-t,
2. a hadba vonultak családtagjainak	500 kor.-t,
	együtt 1000 kor.-t

már kiutalt, felhatalmazza az elnökséget, hogy még ezen felül

3. a hadbavonultaknak s esetleg családtagjaiknak téli ruhanyelvényekkel (hősapka, térd- és csuklóvédő) ellátására	1000 kor.-t,
4. népkonyha kiadásaira	3000 kor.-t,
5. a háboru következtében munkanélkülivé s keresésképtelenné váltak segélyezésére	4000 kor.-t,
6. tüzfakiosztásra és melegítő szoba költségére	3000 kor.-t,
	együtt 12000 kor.-t

fordítson és felkéri felirat útján a belügyi kormányt, hogy bár alapszabályai értelmében a törzsvagyont elköltenie nem szabad, a jelen körülmények kényszerítő parancsára tekintettel, ezt a határozatot minél előbb kormányhatósági jóváhagyással elássa.

Német kerékpárosok egy francia svadron ellen

Hét katona hősiess harca

Berlin, szeptember 27.

A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” egy hadba vonult müncheni könyvkiadó, Baumann H. tábori levelét közli, amelyben az azóta már a becsület mezején hősi halált halt bajor motorkerékpáros katona a következőket írja:

— Éppen cseng a tábori telefon. R. hadnagy szólított, hogy nem volna-e kedvem járőr-szolgálatot teljesíteni. Ha igen, úgy szerezzek be egy teherkocsit. Jelentkeztem a tábornoknál és megbízatást kértem. — Jól van, — mondotta őexcellenciája, — menjen az országuton A. felé és igyekezzék megtudni, mennyire nyomult előre az ellenség.

A teherkocsira felpakoltuk 45 lóerős Mercedes motor-kerékpáromat és velem jött hét kerékpáros katona megfelelő municióval. H.-n és N.-en keresztülvonulhattunk anélkül, hogy az ellenségnek színt láttuk volna. A D. mezőségen, amelynek birtokáért heves harcok dúltak, három dragonyosunkkal találkoztunk. Elmondották, hogy egy svadron francia kúrasszir üldözi őket. Tervünk gyorsan megfogant.

Megállítottuk a kocsit, leszedtük róla a kerékpárok és motoros gépemet és elrejtőtünk a zabföldeken. Dragonyosaink egy darabon visszalovagoltak, hogy szemébe tűnjenek az ellenségnek. A francia kúrasszirok tényleg megpillantják őket és abban a hiszemben, hogy könnyű játékuk lesz, a nagyhangú dicsekvéssel megvigasztalt francia „élan”-nal (lendülettel) neki rugtatnak a három szál német dragonyosnak, valóban hősiess látvány volt: egy bátor francia eskadron — három dragonyos ellen. Engedtük, hogy megközelítsenek bennünket mintegy 300 méterre. — A franciák igyekeztek átkarolni és foglyul ejteni három katonánkat, de erre már az egyik kerékpáros idegei nem bírták tovább, rátűzött az ellenségre.

A vitéz kúrasszirok visszahőköltek és rosszul irányzott tüzelést indítottak ránk. — Köztük és a megosztott svadrony között az országut szabad volt. Pár pillanatnyi tanácskozás R. hadnagyval, azután felpattanok a motoromra, a hadnagyom mögém ül és hátrahagyva hét kerékpáros bajtársamat, hogy „dolgozzák meg” az ellenséget, nekiiramodunk az országutnak. Negyven kilométeres sebességgel karikázunk a dombláncolaton. — Tőlünk 50 méter távolban hét ellenséges lovas bukkan föl. Megállítom a gépet és lábunkkal nekitámaszkodva a földnek, karabélyeinkből tüzelni kezdünk. Az egyik ló találva összerogy. A lövések dőrejeire előrohannak az embereink és elfogják a lováról lehullott francia káplárt és elszedik tőle a sisakját, kardját. Közben a megriadt és futásnak eredt kúrasszirok újból gyülekeztek. Elhangzik a parancs:

— Gyorstüzelés! Jól célozz!

Nyomban több ló torpan meg, a többiek pedig futásnak erednek. A tarka, szinpadiasan felcicomázott fickók közül huszan hemperegtek az országut porában, majd talpra állva, elhántták fegyvereiket és úgy eliramodtak, mint a nyulak. Mi hatalmas „hurrá”-val utánuk. Gyalog természetesen nem tudtuk őket beérni, motorjaink számára pedig nem volt alkalmas a talaj. Lőtávolon kívül azután összeszedte magát az ellenség s gyorsan elinált. Egy kis erdőszélig értünk. — Egy földműves figyelmeztetett bennünket, hogy ne menjünk tovább, mert az erdőben franciák rejtőznek. Mégis tovább megyünk. Egész N.-ig háborítatlanul. Már azt hisszük, teljes biztonságban vagyunk, kerékpárosainkat elengedjük, mi pedig: R. hadnagy a söfőr, egy altiszt és én, a fogoly francia káplárral a teherkocsin folytatjuk utunkat. Egy erdei ácsstelepnél ötven méternyire tőlünk egyszerre csak ötven francia kúrasszir állott előtünk. Teljes gözzel nekik iramodunk és az autóról tüzelünk rájuk.

Az ellenség soraiban nagy zűrzavar támad, mi megállítjuk a gépet és a puskám tusával beverem egy francia kúrasszir sisakját. De mi van a kerékpárosainkkal? — ötlük eszünkbe a gondolat. Vad sebességgel iramodik vissza a gépünk és csakhamar ráakadunk derék bajtársainkra, akik egy harminc főnyi ellenséges csapattal vették fel a harcot és ugyszólván valamennyit harc képtelenné tették. Szinte mámorossá tett bennünket bajtársaink bravurja. Visszatértünk a táborba a fogoly francia huszárral, akinél fontos okmányokat találtunk. A tiszték és a legénység még ma is a mi utunkról beszélnek, amely a szó szoros értelmében holttesteken vezetett keresztül. A kapitányunk meg is jegyezte:

— Nem kell egyszerre megenni minden franciát!

De mit tegyünk, amikor alig tudunk betelni velük!

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

HÉTFŐN — KEDDEN
szeptember hó 28-án és 29-én

Az utolsó kísérlet

Társadalmi dráma 3 felvonásban.
Konzervkészítés. Ismeretterjesztő.
A szakács álma. Kacagató.
Lucy megmentése. Humoros.
Kis okok, nagy dolgok. Bohózat.

Előadások este 6 órától éjjel 12 óráig.
Folytatólagos bemenet. Rendes helyárak.

SZERDÁN — CSÜTÖRTÖKÖN
szeptember hó 30-án és október 1-én

Szerelmem volt életem szerelmem lett halálom.

Egy tábornok leányának története, 7 felvonásban

URANUS

Koronapassage   Telefon 3-28.

HÉTFŐN — KEDDEN
Szeptember hó 28-án, 29-én

A GIPSZ SZOBOR.

Társadalmi dráma 2 felvonásban.

A bosszuálló párdúc.

Szenzációs amerikai életkép 2 felvonásban.
Egy boldog pár. Humoros.
Julia néni hugai. Kacagató.
Kővér Péter és a színésznő. Kacagató.
A dolomitokban. Természeti felvétel.

Előadások este 6 órától éjjel 12-ig folytatólagos bemenettel.

Egyesleges helyárak: Páholy 4 személyre 2 K 60 fillér. Zsólye, zártszék 50 fillér. I. hely 30 fillér. II. és III. hely 20 fillér.

SZERDÁN — CSÜTÖRTÖKÖN

Nagyszabásu új műsor

Védekezés a kolera ellen

A főkapitány rendelete a gyümölcs piacokról

Rostás István rendőrfőkapitány a következő végzést teszi közzhírré:

Miután a kolerajárvány terjedése mind nagyobb veszélyvel fenyeget, ennek meggátolása érdekében városunk területén levő összes üzletek helyiségeiben és gyümölcs piacokon a dinnye és éretlen, vagy túlérett romlott gyümölcs árusítását betiltom és elrendelem, hogy az éretlen, befőzésre szolgáló gyümölcsök csak oly módon árusíthatók, hogy azok az érett gyümölcsöktől elkülönítve legyenek és szembetűnő módon és nagy betűkkel azon kosárra, illetve tartányra, amelyben az éretlen gyümölcs van, fel legyen írva, hogy „*éretlen, befőzni való*”.

Szigoruan utasítom a rendőrfőkapitányság közigazgatási ügyosztályát, hogy minden nap az összes gyümölcs- és élelmiszer-piacokon, tisztí orvos közbejárta mellett, ezenkívül a Thurzó Béla polgárőrségi parancsnok vezetésével álló polgárőr csapatokkal, amely csapatot a piac vizsgálataival bízom meg, szintén minden nap tartasson vizsgálatot, e tekintetben lépjen érintkezésbe Thurzó Béla csoportvezetővel és a személyes felvilágosításokat és utasításokat is adja meg s a vizsgálat eredményéhez képest a szükséges intézkedéseket haladéktalanul foganatosítsa, vagyis az egészségre ártalmas, romlott, vagy „éretlen, befőzni való” felírással el nem látott éretlen gyümölcsök elkobzását és azok megsemmisítését foganatosítsa és eljárásáról hozzám jelentést tegyen.

Miről tudomásulvétel és ahoz leendő alkalmazkodás végett a gyümölcs árusításával foglalkozó összes kereskedők és kufárok a sajtóban leendő közzététel után, ugyancsak az ahoz leendő alkalmazkodás és ellenőrzés gyakorlása végett a rendőrfőkapitányság közigazgatási ügyosztálya és a rendőrlégénység kioktatása végett, vagy a napi parancsban leendő közzététel céljából a rendőrpáncsnokság, továbbá Thurzó Béla polgárőr-parancsnok végzésileg értesítetik.

Debrecen, 1914. szeptember 26.

Rostás,
rendőrfőkapitány.

HIREK

Itt az ősz

Észre se vettük ezuttal! Ugy surrant ide keddről szerdára virradó éjszaka az ősz, a hívős ősz, melynek kezdetén senki se gondol máskor még a közeledő télre. A világot megrendítő események, melyek nagy átalakulásoknak előhírnökei, megraboltak a nyári örömeiktől, hisz legtöbben még nyári szabadságukat se élvezhették ki és a mozgás első híre már mindenkit családi tüzhelyénél talált. És most elmúlt a nyár, melynek utolsó napjain nem éreztük már a nap sugar éltető melegét, hideg rázott meg az elzárt lakásokban is és vágyakozva néztünk a kályhákra, nem árad-e azokból a jóleső meleg. De rösteltük, hogy itthon befűtsünk, a mikor tudjuk, hogy szeretteink odakint segíget állanak északon és délen, hogy bennünket itthon bántódás ne érhesse, hogy nyugodtan hajthassuk fejünket pihenőre.

Mintha minden föl volna fordulva, a hideg is jóval előbb köszöntött be, mint más években és ha azt halljuk, hogy Szerajevó körül is már éppen úgy havazik napok óta, akár csak a Vogézeknél, ahol a világ fönnállása óta a legnagyobb méretű csata folyik a németek és exotikus csapatok által folyton kiegészített francia csapatok között, a galíciai és bukovinai határon pedig farkasszemet néznek véreink, a mi drága katonáink a be-

tolakodni akaró orosz csapatokkal, — akkor szorongó szívvel látjuk: itt az ősz és mindent el kell követnünk, hogy tömegesen küldjünk el a melegeket adó ruhákat a táborokba, mert csak jól megóvott, egészséges katonáktól várhatjuk fegyvereink győzelmét, melytől jövő létünk függ.

December 22-én köszönt be a hivatalos tél, melyet a hideg időjárás alaposan megelőzött. Még sok idő van addig, de hiba lenne abban bizakodni, hogy addigra visszatér a megbolygatott békés idő. Az itthonlevőkre csakis egy föladat hárul: gondoljunk szertettel azokra, akik érettünk hőiesen szenvednek, tegyünk meg mindent helyzetük enyhítésére, amit emberileg meg tehetünk és tegyünk érettük jóval többet, mint amit az egyesek anyagi helyzete megenged.

— A Népiroda munkásközvetítési osztályánál szeptember hó 26-án volt:

Munkáskínálat: Asztalos 21, bádogos 12, borbély 9, betonos 2, cipész és csizmadia 55, cukrász 1, dajka 4, elektrotechnikus 1, fémestergályos 2, fűszerező 5, földmunkás 8, gazdasági munkavezető 17, gépész 54, géplakatos 10, gyári munkás 91, kazánfűtő 17, kályhás 1, kefekötő 9, kárpitos 5, kovács 32, kerékgyártó 21, közműves 85, kocsis 6, könyvkötő 1, könyvnyomdász 9, kereskedő 5, kertész 2, lakatos 56, mázoló 10, mészáros 3, miindenes 15, molnár 5, mezei munkás 295, mezőgazdasági cseléd 20, napszámos 25, napszámosnő 131, papucsos 2, palafedő 1, pincér 3, rajzoló 4, reszelővágó 1, ruhafestő 1, sütő 1, magyarszabó 7, németyszabó 45, szobafestő 9, szijgyártó 1, szerelő 17, szakácsnő 7, házmester 2, üzleti alkalmazott 61, varrónő 12. — Összesen 1204.

Munkáskereslet: Raktárba 200, kovács 2, mezőgazdasági munkásnő 10, kocsis 38, bérés 6, kondás 1, gulyás 1, szabó tanonc 1, cipésztanonc 1, csizmadia tanonc 1, szobafestő tanonc 1, borbély 3, kerékgyártó 2, mindenes 3, szakácsnő 1, uradalmi kertész 1, hetes 3, kórházi takarítónő 2, csizmadia segéd 8, cipész 25. — Összesen 300.

— Az államvasutak menetrendje. A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon a jelenlegi rendkívüli viszonyok folytán f. évi október hó 1-én új menetrend nem lép életbe, hanem a f. évi május hó 1-én életbeléptetett nyári menetrend egyes vonatok megszüntetésével további intézkedésig érvényben marad. — Egyelőre a személyforgalom csak korlátozott mértékben, az állomásokon kifüggesztett hirdetményekben felsorolt vonatokkal tartatik fenn, melyeknek menetrendje az 1914. évi május hó 1-től érvényes menetrendhirdetményekből vehető ki.

629. szv. szám.
1914.

Debreczeni m. kir. állami méntelep-parancsnokság.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni m. kir. állami méntelep eperjesi, debreczeni, turjaremetei, rimaszombati, szatmárnémeti, jászberényi és nagyszalontai osztályában elhelyezett katonai legénység részére 1914. évi november hó 1-től 1915. évi február hó végéig szükségelendő **kenyér**, valamint ugyancsak fentjelzett időszakban az eperjesi, turjaremetei, rimaszombati, szatmárnémeti, jászberényi és nagyszalontai osztály ménállománya részére szükségelendő **széna és alomszalma**, továbbá 1915. év január és február hóra az eperjesi, turjaremetei, rimaszombati, jászberényi és nagyszalontai osztály ménállománya részére szükségelendő **zab** biztosítása iránt a debreczeni m. kir. állami méntelep számvevő irodájában **1914. évi október hó 7-én délelőtt 10 órakor írásbeli zártajánlati árlejtés fog megtartatni.**

A takarmány szükségletre megjegyztetik, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 métermázsára is tehetnek ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és gazdasági szövetkezetek ajánlatai előnyben részesülnek.

A közelebbi szállítási feltételek a debreczeni m. kir. állami méntelep számvevő irodájában, továbbá az eperjesi, turjaremetei, rimaszombati, szatmárnémeti, jászberényi és nagyszalontai ménteleposztály parancsnokságoknál megtudhatók, ahol a szállítási feltételek füzeté is megtekinthető és ahonnan az árlejtési hirdetmény kívánatra megküldetik.

Debreczen, 1914. évi szeptember hó 23-án.

Debreczeni m. kir. állami méntelep-parancsnokság.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Plac-utca 49., a főpostával szemben.

A DEUTSCH-üzletekben tescheni vaj, Andrassy vaj, írósvaj és gyöngyvajaspalotól turó mindennap kapható.

SZEGEDI PAPRIKA-különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENŐ fűszer- és gyarmataru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Falusy Károly polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41. Mérték után készítik tiszt uraknak és egyéves önkénteseknek cipőt és csizmát szabályszerűen. — Raktáron tartok műhelyben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

Kiadó központban oleson egészséges lakások, boltok, jövedelmező kávéházak azonnal vagy novemberre. Csapó-utca 19.

Házvezetőknök esetleg üzletbe pénztárosnöknek ajánlkozom. Hajdudorog 620. sz.

Egy jómagaviseletű fiu kéményseprő tanoncnak felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

VIRÁGMÉZ

kilója 90 fillér.
Lépesmész 2 K
JANCSÓ PÁL
nagyméhészeti telepház
Bostakert, Poroszlai-ut 76.

Intézeti fehérneműek fiuk és leányok részére

ingek — nadrágok — zsebkendők
kötények — asztalneműek — paplanok
matracok

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplombazár

A Simonffy-utloza Kalapgyárba

megérkeztek a legújabb berlini modellek.

Nagyválaszték egyszerű és díszes kalapokban. Gyászkalapok készen kaphatók. Átalakítást, javítást gyorsan és pontosan eszköztől

KALAPGYÁR
SIMONFFY-UTCA

2-3
iskolai tanulót

teljes ellátásra (kóser koszt) elfogad özv. Klein Dávidné, Arany János-utca 16. szám.

TÜZIFA

bükk, cser
vagy tölgy

Ölönként 36.— koronáért.

Aprított fa 200 kilótól kezdve megrendelésre azonnal szállítatik a legolcsóbb napi árban.

UNIO tűzifa és áruforgalmi részvénytársaság
ISPOLY-UTCA 1. SZÁM.

A vas- és rézbutorgyárral szemben.
TELEFON 779.